

Muhâlefetün li´l-havâdis sıfatı

Tire'den Ünal Ziylan: “Muhalefetün li´l-havâdis sıfatını açıklayarak, bu sıfatın hangi isme dayandığını izah eder misiniz?”

Muhalefetün li´l-havâdis sıfatı Allah'ın zâtî sıfatlarındanır. Allah'ın zâtî sıfatları, Allah'ın zatının hiçbir şeye benzemediğini, eşi, dengi, benzeri, zıddı, ortağı bulunmadığını bize anlatan sıfatlardır. Cenâb-ı Hak'ın zâtî sıfatları kendi Yüce Zatıyla aynîleşen, Yüce Zatının her şeyden müstağnî oluşunu, her şeyin her şeyinde O'na muhtaç olduğunu izah eden, Yüce Zatına mahsus, Yüce Zatının dışındaki her şeyde zıtları bulunan sıfatlardır.

Said Nursî Hazretlerine göre, Cenâb-ı Hak, ne kadar kemal sıfatlar varsa hepsine sahiptir. Kâinatta ne kadar hüsün, cemal ve kemal varsa, Cenâb-ı Allah hepsinden sonsuz derece yüksek bir tabakada hüsün, cemal ve kemal sıfatlarına sahiptir.¹ Cenâb-ı Hak'ın sahip bulunduğu bütün sıfatlar:

a) Kâmileddir², yani Allah'ın sıfatları sınırsız mükemmeldir. Eksikliği ve noksanlığı düşünülemez, bütün noksanlıklardan münezzehtir, mertebelerden müstağnîdir, acz hiçbir şekilde müdahale edemez.

b) Zâtîdir, yani kendi Mukaddes Zatının lâzımıdır; değişmezler.³

c) Ezelîdir, Cenâb-ı Hak'ın zatına sonradan eklenmiş değildir.⁴

d) Muhittir. Bütün kâinatı kuşatmıştır.⁵

e) Mutlak ve nihayetsizdir. Sonsuz ve sınırsızdırlar. ⁶

Ayıklama, arındırma, tenzih etme ve kemal sıfatları da diyebileceğimiz zâtî sıfatlar, Cenâb-ı Hak'ı mahlûkata benzemeklikten, eksikliklerden, her türlü zaafardan berî kılan, tenzih eden, Saîd Nûrsî Hazretlerinin “sıfat-ı ayniye” olarak takdim ettiği ve doğrudan “Allah” lâfza-i celâli ile irtibatlandırıldığı sıfatlardır. Cenâb-ı Hak hiçbir mahlûkâta benzemediği gibi; Zâtını tasavvur etmek, tahayyül etmek, zaman ve mekânla sınırlamak ve bölümlere ayırmak mümkün değildir. Allah Teâlâ'nın cisim ve şekil özelliklerinden uzak olduğunu, varlığının sınırı, başlangıcı ve sonu

bulunmadığını, bölüm ve parçalardan müteşekkil olmadığını; namütenâhî (sonsuz) olduğunu; varlığının kendisinden olduğunu bu sıfatlar münasebetiyle anlamış bulunuyoruz. Bu temel nitelikler Allah'ın Muhalefet-ün Li-l Havâdis sıfatı ile açıklanmaktadır.

Allah'tan başka her şey sonradan olmuştur. Ezelî olan, başlangıcı olmayan sadece Allah'ın zatıdır. Muhalefet-ün Li-l Havadis sıfatına göre Cenâb-ı Hak, sonradan olan hiçbir hâdis ve mümkün varlığa benzemez. O, bütün varlıklara benzemekten münezzehtir. Bediüzzaman'a göre Allah'ın kudsî mahiyeti, diğer varlıkların mahiyetleri cinsinden değildir. Kâinatın bütün hakikati, Allah'ın mahiyetinin güzel isimlerinden bulunan Hak isminin pırıltılarıdır. O'nun mahiyeti bütün mahiyetlere muhaliftir, maddeden mücerredir. O'nun varlığının dengi ve benzeri yoktur.⁷

Cenâb-ı Hakk'ın varlığı kendindedir. Her şeyin varlığı O'na dayanır, O'na bağlıdır; O'nun varlığı hiçbir şeye dayanmaz. O hiçbir şeye bağlı değildir. Saîd Nursî Hazretlerine göre Cenâb-ı Hak bütün varlıkları yokluktan çıkarıp, her birisini bu ucu bucağı olmayan fezada, "Gökleri gördüğünüz gibi hiçbir direk olmaksızın yükseltti"⁸ âyetinin sırrıyla durdurup, kıyam ve beka verip, umumunu Kayyûmiyet sırrının tecellîsine mazhar ediyor. Eğer bu istinat noktası bulunmazsa, hiçbir şey kendi başıyla durmaz. Her şey hadsiz bir boşlukta yuvarlanıp yokluğa düşer. Bütün mevcudat, vücutları, kıyıamları ve bekaları cihetinde Kayyum-u Zülcelâle dayanıyorlar; kıyıamları O'nunladır.⁹

Bu durumda Muhalefet-ün Li-l Havadis sıfatını bir isme tahsis etmeden, onu birçok ismin ortak özelliklerini üzerinde taşıyan kapsamlı bir sıfat olarak nazara almak durumundayız. Bu sıfatta Bâkî, Kadîm, Azîm, Samed, Ehad, Kayyum ve daha birçok isim ortak payda olarak tezahür ediyor. Başka bir ifadeyle; Allah, sonradan olan varlıklara beka cihetiyle benzemediği gibi, ezeliyet cihetiyle de benzemez, azamet cihetiyle de benzemez, kibriya cihetiyle de benzemez, samediyet cihetiyle de benzemez, ehadiyet cihetiyle de benzemez, kayyumiyet cihetiyle de benzemez. Ve bütün isim ve sıfatları cihetiyle de ayrı ayrı benzemez.

Dipnotlar:

1- Muhâkemât, s. 120;

2- Muhâkemât, s. 112;

3- İşârâtü'l-İ'câz, s. 208; Şuâlar, s. 145;

4- İşârâtü'l-İ'câz, s. 66;

5- Œuâlar, s. 142;

6- Œuâlar, s. 142;

7- Mektûbât, s. 242;

8- Ra'd Sûresi, s. 13/2;

9- Lem'alar, s. 339